

PRAVICE IN DOLŽNOSTI PACIENTA

V skladu z določili Zakona o pacientovih pravicah in na njegovi podlagi sprejetih predpisov zagotavljamo uresničevanje pravic z namenom, da bi na ta način prispevali k večji kakovosti zdravstvenih storitev in oskrbe, ki vam jih nudimo. V naši ustanovi spoštujemo pravice pacientov in njihovih družin, spodbujamo k enakopravnem in aktivnem sodelovanju pri izbiri in poteku zdravljenja ter spoštujemo vsakogar kot človeka ter njegova moralna, kulturna, verska, filozofska ter druga osebna prepričanja.

Vljudno Vas prosimo, da odgovorite na naslednja vprašanja in s tem pripomorete k kakovostnejši in varnejši zdravstveni oskrbi:

- **Imate kakšno alergijo?** DA _____ NE
- **Ali vašo osebno versko prepričanje kakorkoli vpliva na izvedbo zdravljenja?**
DA _____ NE
- **Katera zdravila jemljete:** _____

Dovolite nam, da v nadaljevanju na kratko podamo glavne pravice in dolžnosti pacienta, ki izhajajo iz Zakona o pacientovih pravicah, Zakona o varstvu osebnih podatkov in Pravilnika o zavarovanju osebnih podatkov.

1. Pravica do dostopa do zdravstvene oskrbe, do nujne medicinske pomoči ter ustreznih preventivnih zdravstvenih storitev za ohranitev pacientovega zdravja in preprečitev bolezni.
2. Pravica do enakopravnega dostopa in obravnave pri zdravstveni oskrbi, ne glede na spol, narodnost, raso ali etnično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost, starost, spolno usmerjenost ali drugo osebno okoliščino. Otrokom in drugim ogroženim skupinam so pri zdravstveni oskrbi poleg pravic, ki jih določa zakon, zagotovljene še posebne pravice, ki so opredeljene kot aktivna skrb države in jih določajo drugi predpisi. Vsi zaposleni se zavedajo svoje odgovornosti do ranljive populacije pacientov, kot so otroci, starejši, invalidi, duševno prizadeti.
3. Pravica do zaščite pred verbalnim in fizičnim nasiljem. Osebe se je dolžno odzvati na vsako nasilje nad pacienti, obiskovalci ali zaposlenimi in nuditi pomoč ter zaščito.
4. Pravica do proste izbire zdravnika in izvajalca zdravstvenih storitev. Vsak pacient ima pravico, da prosto izbere zdravnika in izvajalca zdravstvenih storitev v skladu s predpisi s področja zdravstvenega zavarovanja. Zdravnik in izvajalec zdravstvenih storitev, ki ga je pacient izbral, lahko pod pogojem, da ne gre za nujno medicinsko pomoč, pacientovo izbiro zavrne le v posebej utemeljenih primerih, ko bi bilo zdravljenje predvidoma manj uspešno oziroma nemogoče ali kadar tako določa zakon.
5. Pravica do primerne, kakovostne in varne zdravstvene oskrbe, ki je skladna s pacientovimi potrebami ter zmožnostmi zdravstvenega sistema v RS in temelji na enostavnih, preglednih in prijaznih administrativnih postopkih ter vzpostavlja s pacientom odnos sodelovanja in zaupanja.
6. Pravica do spoštovanja pacientovega časa.
7. Pravica do obveščенosti in sodelovanja v procesu zdravljenja. Pacient ima pravico vedeti kdo ga zdravi (ime, priimek zdravnika ter njegove delovne izkušnje), pravico do obveščенosti o svojem zdravstvenem stanju in verjetnem razvoju ter posledicah bolezni ali poškodbe, o izidu predlaganega medicinskega posega oziroma zdravljenja, možnih tveganjih, stranskih učinkih, negativnih posledicah in drugih neprijetnostih predlaganega medicinskega posega oziroma zdravljenja, vključno s posledicami njegove opustitve, morebitnih drugih možnosti zdravljenja, o postopkih in načinih zdravljenja, ki v RS niso dosegljivi ali niso pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Ima tudi pravico o seznanjenosti s potekom zdravljenja po medicinskem posegu ter do aktivnega sodelovanja pri celotnem zdravljenju. Pacient ima pravico, da pri njegovem zdravljenju sodeluje tudi družina.
8. Pravica do samostojnega odločanja o zdravljenju. Pacient lahko da privolitev ustno, z dejanjem oziroma ravnanjem, iz katerega je mogoče zanesljivo sklepati, da pomeni privolitev, ali pisno, kadar tako določa zakon.

9. Pacient ima pravico do zavrnitve predlaganega zdravljenja oz prekinitve obstoječega zdravljenja, pravico do zavrnitve temeljnih postopkov oživljanja in pravico odreči se postopkom ohranjanja pri življenju.
10. Pravica do upoštevanja vnaprej izražene volje. Pacient, ki je sposoben odločanja o sebi in je dopolnil 18 let starosti, lahko določi osebo, ki bo v primeru in za čas njegove nesposobnosti odločanja o sebi odločala o njegovi zdravstveni oskrbi in drugih pravicah iz ZPacP.
11. Pravica do preprečevanja in lajšanja trpljenja. Pacient ima pravico, da se brez odlašanja ukrene vse potrebno za odpravo ali največjo možno ublažitev bolečin in drugega trpljenja, povezanega z njegovo boleznijo in da se pri njegovi zdravstveni oskrbi po strokovnih standardih preprečijo nepotrebne bolečine in drugo trpljenje, povezano z medicinskim posegom, zato mora za natančno obravnavo **kakršnekoli bolečine**, na to **opozoriti medicinsko osebje**.
12. Pravica do drugega mnenja.
13. Pravica do seznanitve z zdravstveno dokumentacijo. Pacient ima ob prisotnosti zdravnika ali drugega zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca pravico do neoviranega vpogleda in prepisa zdravstvene dokumentacije, ki se nanaša nanj v skladu s pravilnikom o zavarovanju osebnih podatkov.
14. Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov. V našem centru bomo pri vsakokratni zdravstveni oskrbi spoštovali pacientovo zasebnost, zlasti njegovo moralno, kulturno, versko, filozofsko in drugo osebno prepričanje, ob upoštevanju medicinske doktrine. Pacient ima pravico do zaupnosti osebnih podatkov, vključno s podatki o obisku pri zdravniku in drugih podrobnostih o svojem zdravljenju. S pacientovimi zdravstvenimi in drugimi osebnimi podatki morajo zdravstveni delavci ravnati v skladu z načelom zaupnosti in predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov (Pravilnik o zavarovanju osebnih podatkov), kjer je opredeljen tudi nadzor dostopa vsega osebja do podatkov v informacijskem sistemu.
15. Pravica do odločanja o vsebini in obsegu posredovanja zdravstvenih podatkov, ki se posredujejo sorodnikom ali drugim osebam. Politika družbe je, da se pacient lahko samostojno odloča o obsegu posredovanja osebnih zdravstvenih informacij sorodnikom in drugim osebam.
16. Zdravstveni in drugi delavci, ki pri svojem delu zvedo za podatke o zdravstvenem stanju pacienta, so te podatke dolžni varovati in jih nimajo pravice sporočati drugim osebam. Razkrijejo jih lahko le tistim, ki so za to pooblaščen z zakonom. Vsem drugim se lahko razkrijejo podatki le na podlagi pisne zahteve ali privolitve posameznika, na katerega se podatki nanašajo. Za mladoletno osebo dajo privolitev njeni starši ali skrbniki, za osebo, ki ji je delno ali v celoti odvzeta opravilna sposobnost, pa njeni skrbniki.
17. Pravica do obravnave kršitev pacientovih pravic in brezplačne pomoči pri uresničevanju pacientovih pravic. Pristojne osebe za sprejem in obravnavo zahteve za obravnavo kršitve pacientovih pravic ter zastopniki pacientovih pravic so skupaj z uradnimi urami, načini vložitve zahteve ter kontaktnimi podatki, objavljeni na oglasnem mestu v čakalnici ter v pisnem navodilu, ki je na voljo za sprejemnim pultom.

Za doseganje kakovostne in varne zdravstvene oskrbe je pacient dolžan:

1. Dejavno sodelovati pri varovanju, krepitvi in povrnitvi lastnega zdravja,
2. v času bolezni ravnati v skladu s prejetimi strokovnimi navodili in načrti zdravljenja, v katere je ustno oziroma pisno privolil,
3. dati pristojnemu zdravniku in drugim pristojnim zdravstvenim delavcem vse potrebne in resnične informacije v zvezi s svojim zdravstvenim stanjem, ki so mu znane in so pomembne za nadaljnjo zdravstveno oskrbo, zlasti podatke o svojih sedanjih in preteklih poškodbah ter boleznih in njihovem zdravljenju, boleznih v rodbini, morebitnih alergijah in zdravilih, ki jih uživa,
4. obvestiti zdravstvene delavce in zdravstvene sodelavce o nenadnih spremembah zdravstvenega stanja, ki se pojavijo med zdravljenjem,
5. skladno z internim pravilnikom o preprečevanju okužb seznaniti zaposlene o možnosti prebolevanja nalezljivega obolenja; spoštovati standarde za higieno rok (navodila za higieno rok so na voljo ob umivalnikih),
6. biti obziren in spoštljiv do zasebnosti in drugih pravic drugih pacientov ter zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev,
7. spoštovati objavljene urnike, hišni red in predpisane organizacijske postopke izvajalcev zdravstvenih storitev,
8. v roku 14 dni po izostanku z opravičljivim razlogom ustno ali pisno obvestiti izvajalca zdravstvenih storitev o morebitnem izostanku na pregled ali zdravljenje,
9. za otroke, mlajše od 15 let, je obvezno spremstvo staršev oziroma zakonitih zastopnikov.